

บรรณาธิการ

การแพทย์แผนจีนแบบมืออาชีพในยุคใหม่

ปัจจุบันวิทยาการการแพทย์มีความเจริญก้าวหน้าอย่างมากในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษาทางการแพทย์ สหพันธ์แพทยศาสตรศึกษาโลก (World Federal Medical Education: WFME) ได้จัดทำเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาทางการแพทย์ เพื่อพัฒนาคุณภาพแพทยศาสตรศึกษา ซึ่งได้ผ่านมติการประชุมสมัชชาองค์การอนามัยโลกในปี ค.ศ. 1989 และได้ถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวางทั่วโลก นำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร การประเมินและการรับรอง โดยมีเป้าประสงค์หลักเรื่องการส่งเสริมสุขภาพแก่มนุษย์ทุกคน ส่งเสริมมาตรฐานทั้งในเชิงวิทยาศาสตร์และจริยธรรม เกณฑ์มาตรฐานได้รับการยอมรับและถูกนำไปขยายผลนำไปใช้อย่างรวดเร็วภายหลังจากการนำเสนอ ถูกแปลไปมากกว่ายี่สิบภาษา สามารถเป็นแม่แบบให้กับการตรวจประเมินรับรองคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและผลิตบุคลากรทางการแพทย์ โดยได้รับการสนับสนุนความร่วมมือจากองค์การอนามัยโลก เนื่องจากบุคลากรทางแพทยอาจมีการย้ายที่ทำงานหรือมีการศึกษาต่อประเทศต่างๆทั่วโลก การผลิตบุคลากรทางการแพทย์ภายใต้เกณฑ์มาตรฐานที่ผ่านการยอมรับ จะสร้างความมั่นใจว่าแพทย์ที่ผ่านการศึกษาด้วยระบบที่เป็นมาตรฐานย่อมมีคุณภาพเหมาะสมในการประกอบวิชาชีพภายใต้หลักสากล เป็นการประกันคุณภาพของแพทย์ไม่ว่าจะประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ใดในโลก เกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวยังเป็นต้นแบบที่สร้างแรงบันดาลใจให้สาขาวิชาชีพอื่นด้านการสาธารณสุขนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนามาตรฐานการศึกษา สามารถนำไปปรับใช้กับนานาประเทศ เพราะหลักการของวิทยาศาสตร์การแพทย์นั้นเป็นสากล

ภารกิจของแพทยศาสตรศึกษาไม่ว่าจะที่ไหนคือการบริการสุขภาพทั่วโลกต่างมีความคล้ายคลึงกัน พื้นฐานที่เหมือนกันคือรากฐานทางทฤษฎี เวชปฏิบัติ พฤติกรรมศาสตร์ ทักษะทางคลินิก การตัดสินใจทางคลินิก ความสามารถในการสื่อสาร และเวชจริยศาสตร์ ส่วนประกอบเหล่านี้อยู่ในความรับผิดชอบของแพทย์ทุกแห่งที่ต้องดูแลผู้ป่วยอย่างมีคุณภาพและปลอดภัย การพัฒนาควรคำนึงถึงคุณภาพที่ไม่ควรหยุดนิ่งอยู่กับที่การปรับปรุงระบบการศึกษาทางการแพทย์มีความสำคัญอย่างมากในการสร้างแพทย์ที่มีคุณภาพ มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการ ความคาดหวังของสังคม ปรับตัวให้เข้ากับความรู้และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ปลุกฝังการเรียนรู้ตลอดชีวิต ฝึกฝนให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆ ปรับให้ได้การบริบทที่เปลี่ยนไปของระบบสุขภาพ ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต มีความจำเป็นที่ต้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในสังคม สร้างความร่วมมือระหว่างสหวิชาชีพ

ผู้ประกอบการวิชาชีพแพทย์แผนจีนเป็นบุคลากรทางการแพทย์ที่มีบทบาทหน้าที่ในการดูแลผู้ป่วยด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน ใช้องค์ความรู้ที่เป็นวิทยาศาสตร์ สอดคล้องกับความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานในการผลิตแพทย์ที่กล่าวข้างต้น ผู้ประกอบการวิชาชีพแพทย์แผนจีนจึงควรพัฒนาตนเองเข้าสู่การแพทย์แผนจีนแบบมืออาชีพในยุคใหม่ มีการคำนึงถึงสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานที่ WFME กำหนดไว้เป็นเป้าประสงค์ อย่างน้อย 6 ด้านดังต่อไปนี้

1. การบริบาลผู้ป่วยด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน (patient care) ได้แก่ การบริบาลโดยให้ผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางบนพื้นฐานของการดูแลแบบองค์รวม คำนึงถึงประสิทธิภาพและความปลอดภัย รวมทั้งสามารถปฏิบัติงานในสาขานั้นได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีการกำกับดูแล

2. ความรู้และทักษะหัตถการการแพทย์แผนจีน (medical knowledge & procedural skills) สามารถทำเวชปฏิบัติ การบำบัดรักษาด้วยการใช้ยาสมุนไพร การฝังเข็มและการนวดทุยหนาได้อย่างครอบคลุมและเหมาะสมกับบริบทของสาขาวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม

3. ทักษะระหว่างบุคคลและการสื่อสาร (interpersonal and communication skills) สามารถใช้ความรู้ความสามารถในสาขาวิชา รวมทั้งมีทักษะเทคนิคการสื่อสารที่เป็นแบบมืออาชีพที่เหมาะสม

4. การเรียนรู้และการพัฒนาจากฐานการปฏิบัติ (practice-based learning and improvement) โดยสามารถปฏิบัติงานแบบสหวิชาชีพหรือเป็นทีมได้ร่วมกับทีมแพทย์และนักวิชาชีพสาขาต่างๆในการดูแลผู้ป่วยในระบบสุขภาพได้เหมาะสม

5. ความสามารถในการทำงานตามหลักวิชาชีพนิยม (professionalism) รวมทั้งคุณลักษณะของความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต (continue medical education) หรือการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง (continue professional development) โดยมีการพัฒนาตนเองและเรียนรู้ตลอดเวลาตามการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการสมัยใหม่ เพื่อให้ทันยุคทันสมัย

6. การทำเวชปฏิบัติให้สอดคล้องกับระบบสุขภาพ (systems-based practice) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบสุขภาพของประเทศ ระบบพัฒนาคุณภาพการดูแลรักษาผู้ป่วย รวมทั้งการใช้ทรัพยากรสุขภาพอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับการบูรณาการร่วมกับงานบริการสุขภาพในทุกมิติ การมีคุณลักษณะตามการแพทย์แผนจีนแบบมืออาชีพในยุคใหม่จะส่งผลให้แพทย์แผนจีนได้รับความเชื่อมั่นในการประกอบวิชาชีพภายใต้การพัฒนาแพทยศาสตร์ศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สุภาวดี นวลมณี
กองบรรณาธิการวารสาร